

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

метод, в основе якого відбувається одночасна максимізація зростання рентабельності власного капіталу і рівня фінансової стійкості. Тобто за цим підходом будуть конкретизовані послідовні кроки формування оптимальної структури капіталу за критерієм збереження або забезпечення фінансової стійкості компанії, а також здійснюватимуться прогностичні розрахунки рентабельності власного капіталу компанії.

Також у процесі оптимізації структури капіталу доцільним є використання виробничо-фінансового левериджу, який синтезує такі показники як розмір виручки, виробничі і фінансові видатки, а також чистий прибуток.

Практичне значення такого підходу полягає в тому, що на основі одночасного урахування виробничих і фінансових ризиків компанії, а також індивідуальних особливостей його діяльності, існує можливість цілеспрямованого управління структурою капіталу задля забезпечення його фінансової безпеки.

Отже, дослідження поняття методики оптимізації структури капіталу дало змогу зробити такі **висновки**:

1. Оптимізація структури капіталу – це важливий етап стратегічного аналізу капіталу, який полягає у визначенні такого співвідношення між вартістю власного капіталу корпорації та вартістю коштів, залучених на основі повернення їх у майбутньому, що залучаються на основі їх повернення, за якого досягається максимальна ефективність діяльності компанії.

2. У процесі оптимізації структури капіталу необхідно враховувати кінцевий результат діяльності компанії, тобто фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування.

3. Оптимальне співвідношення між власним і позичковим капіталом визначається для кожного компанії індивідуально в залежності від її особливостей.

4. Під час розрахунку оптимального співвідношення власного та позичкового капіталу необхідно враховувати не тільки вже відпрацьовані методи оптимізації структури капіталу, але й показники резерву капіталу, рентабельності капіталу та кредитоспроможності компанії.

5. Існує фінансовий важіль, за допомогою якого керівник і менеджер можуть впливати на діяльність компанії. Фінансові важелі управління та фінансові коефіцієнти тісно пов'язані між собою. Фінансовий леверидж характеризує пасив балансу, відображаючи проблеми структури капіталу.

6. Фінансовий леверидж виникає у разі використання компаніями позикових засобів фінансування, плата за які постійна. Фінансовий леверидж має місце, коли компанія залучає позичковий капітал. Іншими словами, за рахунок позичкового капіталу компанія підвищує ефективність використання власного капіталу. Високий фінансовий леверидж вказує на високий рівень ризику, що може призвести до банкрутства компанії.

7. Найбільш раціональним щодо досягнення оптимального співвідношення структурних елементів капіталу компанії може бути метод, в основі якого відбувається одночасна максимізація зростання рентабельності власного капіталу і рівня фінансової стійкості. Мають бути конкретизовані послідовні кроки формування оптимальної структури капіталу за критерієм забезпечення фінансової стійкості компанії, прогнозованої рентабельності власного капіталу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Я. Базилінська. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 328 с.
2. Бланк И. А. Управление формированием капитала [Текст]//И.А. Бланк – К.: Ника-Центр, Сьлга, 2002. – 512с.
3. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: [учеб. пособ.] / И. А. Бланк. - К.: Ника-Центр, Зьлга, 2001. - 528 с.
4. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. - Спб.: Питер, 2002. - 544 с.
5. Бригхэм Ю., Эрхардт М. Финансовый менеджмент: 10-е изд. // Ю. Бригхэм, М. Эрхардт. – Спб.: 2009. — 960 с.
6. Ван Хорн, Джеймс, К., Вахович, мл., Джон, М. Основы финансового менеджмента, 12-е издание: Пер. с англ. – М.: ООО «И.Д.Вильямс», 2006
7. Верланов Ю.Ю. Финансовый менеджмент: навчально-методичний посібник [Текст]// Ю.Ю. Верланов – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 344 с.
8. Головкин, Т. В. Стратегічний аналіз : навч.-метод. посіб. / Т. В. Головкин, С. В. Сагова; за ред. М. В. Кужельного. – К. : КНЕУ, 2002. – 198 с.
9. Давыдова, Г. В. Методика количественной оценки риска банкротства предприятий / Г. В. Давыдова, А. Ю. Беликов // Упр. риском. – 1999. – № 3.
10. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью [Текст]// В. В. Ковалев - М.: Проспект, 2007. - 336 с.
11. Крамаренко, Г. О. Фінансовий аналіз : підручник / Г.О. Крамаренко, О.С. Чорна. – К. : Центр навч. л-ри, 2008. – 392 с.
12. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник [Текст]//Т.В. Момот, В.О. Безугла, Ю.О. Тараруєв, М.В. Кадничанський, І.Г. Чалий/ за ред. Момот Т.В. – К.: Центр учбової літератури, 2011.-712 с.
13. Назарова Г. В. Фінансовий леверидж в оптимізації структури капіталу акціонерного товариства / Г. В. Назарова, В. Лаптев // Економіка розвитку. - 2006. - № 1 (37). -С.58-60.
14. Наумова, Н. В. Эффективное управление капиталом и источниками его покрытия на промышленных предприятиях региона / Н. В. Наумова, Б. И. Герасимов, Л. В. Пархоменко. – Тамбов : ТГТУ, 2004. – 104 с.
15. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / В. О. Подольська, О.В. Яріш. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 488 с.
16. Савицька Г.В. Экономический анализ: 11-е издание с исправлениями и дополнениями [Текст]//Г.В.Савицька – М.: Новое знание, 2005 – 651 с.
17. Стоянова Е. А. Финансовый менеджмент: теория и практика: [учеб.] / Е. А. Стоянова. - М.: Ин-т фин. менеджмента, 2007. - 656 с.
18. Уолли К. Ключевые показатели менеджмента. — М.: Дело, 2000. — С. 146—147.
19. Яремко, І. Й. Управління капіталом компанії: економічний і фінансовий інструментарій : монографія / І. Й. Яремко. – Л. : Каменяр, 2006. – 176 с.

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЧЕРЕЗ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ

Сніжко Д.В., аспірант кафедри міжнародна економіка Донецького національного університету (Україна)

У багатьох країнах Європейського союзу банківські кризи або банкрутства найбільших системоутворюючих фінансових структур стали додатковим стимулом для реструктуризації й процесу злиттів та поглинання місцевих і міжнародних європейських банків. Незважаючи на економічний спад, угоди по злиттям і поглинанням (M&A) залишаються потужним інструментом розвитку європейського банківського сектору й змін в його структурі. Умови після глобальної фінансової кризи змушують банки укрупнювати капітал заради більш ефективного його використання й подальшого розвитку. Одним з визначальних факторів подальшого розвитку банківської сфери ЄС на даний момент залишається стан економік Греції, Іспанії, Італії, Португалії та Кіпру. Досить активно доводиться брати участь в угодах по злиттям і поглинанням у фінансовому секторі державі, що традиційно виступає кредитором "останньої надії", викупуваючи або сануючи проблемні банки. Держава активно підтримує великі банки, які з будь яких причин опинилися на межі банкрутства.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Ключові слова: реструктуризація, злиття та поглинання, державна підтримка, консолідація, банківська сфера, банківський капітал.

Во многих странах Европейского союза банковские кризисы или банкротства крупнейших системообразующих финансовых структур стали дополнительным стимулом для реструктуризации и процесса слияний и поглощений местных и международных европейских банков. Несмотря на экономический спад, соглашения по слияниям и поглощениям (M&A) остаются мощным инструментом развития европейского банковского сектора и изменений в его структуре. Ситуация после глобального финансового кризиса заставляет банки укрупнять капитал для более эффективного его использования и дальнейшего развития. Одним из определяющих факторов дальнейшего развития банковской сферы ЕС на данный момент остается состояние экономик Греции, Испании, Италии, Португалии и Кипра. Довольно активное участие в соглашениях по слияниям и поглощениям в финансовом секторе принимает государство, которое традиционно выступает кредитором "последней надежды", выкупая или санируя проблемные банки. Государство активно поддерживает крупные банки, которые по какой-либо причине оказались на грани банкротства.

Ключевые слова: реструктуризация, слияние и поглощение, государственная поддержка, консолидация, банковская сфера, банковский капитал.

In many countries of the European Union banking crises or bankruptcy of the largest systemically important financial institutions have become an additional stimulus for the process of restructuring and mergers and acquisitions of local and international banks in Europe. Despite the economic downturn, the agreement on mergers and acquisitions (M&A) are a powerful tool for the development of the European banking sector and changes in its structure. The situation after the global financial crisis forces banks to amalgamate capital for more efficient use and further development. One of the determining factors for further development of the EU banking sector at the moment is the state of the economies of Greece, Spain, Italy, Portugal and Cyprus. Quite an active part in the agreements on mergers and acquisitions in the financial sector is the State, which has traditionally been a lender of "last hope", buying or sanitizing troubled banks. The government actively supports the large banks, which for some reason were on the verge of bankruptcy.

Keywords: mergers and acquisitions, public support, consolidation, banking, bank capital.

Сучасна економіка розвивається під впливом різноманітних позитивних та негативних факторів, тому в певний момент майже будь-яка компанія зіштовхується з необхідністю внести корективи в організацію свого бізнесу для пристосування до змін, що відбуваються в середовищі її функціонування. Одним із можливих напрямів реорганізації бізнесу сьогодні є здійснення угоди по злиттю або поглинанню з іншою компанією. Збільшення розмірів компанії робить її більш впливовою як з боку національних органів керування, так і з боку міжнародних економічних організацій. Фінансова криза 2008 р. суттєво вплинула на розвиток всіх сфер світової економіки, а особливо фінансових структур. В останні роки спостерігається зростання кількості угод по злиттям та поглинанням в банківській сфері, і в них втягуються все більша кількість учасників з різних країн, що підтверджує необхідність докладного аналізу цієї сфери економіки.

Теоретичною й методологічною основою статті є дослідження вітчизняних і закордонних вчених з питань концентрації й реструктуризації банківського капіталу, оцінки ефективності результатів злиттів і поглинань: К. Барнса, А. Бергера, Дж. Дермайна, С. Клессенса, Л.М. Красавіної, М.Ю. Матовнікова, С.І. Селіхова, О.М. Тавасієва, А. Сантомеро та ін.

У Європі банківські злиття й поглинання досить поширені, а тому є важливими для всієї економіки. Поява такої міжнародної економічної формації, як Європейський союз призвело до того, що стійкість фінансових інститутів стало одним з головних факторів стабільного розвитку Європи в цілому, ускладнення в одній країні-учасниці відтепер стосувалися всіх інших в більшому або меншому ступені. Прикладом цього є грецька криза 2010 року та події березня 2013 року на Кіпрі, коли фінансові труднощі в окремих країнах призвели до серйозних наслідків для всієї європейської економіки в цілому.

Метою наукової статті є дослідження ринку злиттів і поглинань в країнах Європейського союзу на сучасному етапі та вплив цих процесів на його подальший економічний розвиток.

Світова фінансово-економічна криза 2008-2009 рр. сприяла ускладненню умов для подальшого розвитку банків та стала стимулом для зростання угод злиття і поглинань в цьому секторі. Сьогодні тенденція до укрупнення банківського бізнесу в світовому масштабі продовжується (рис. 1).

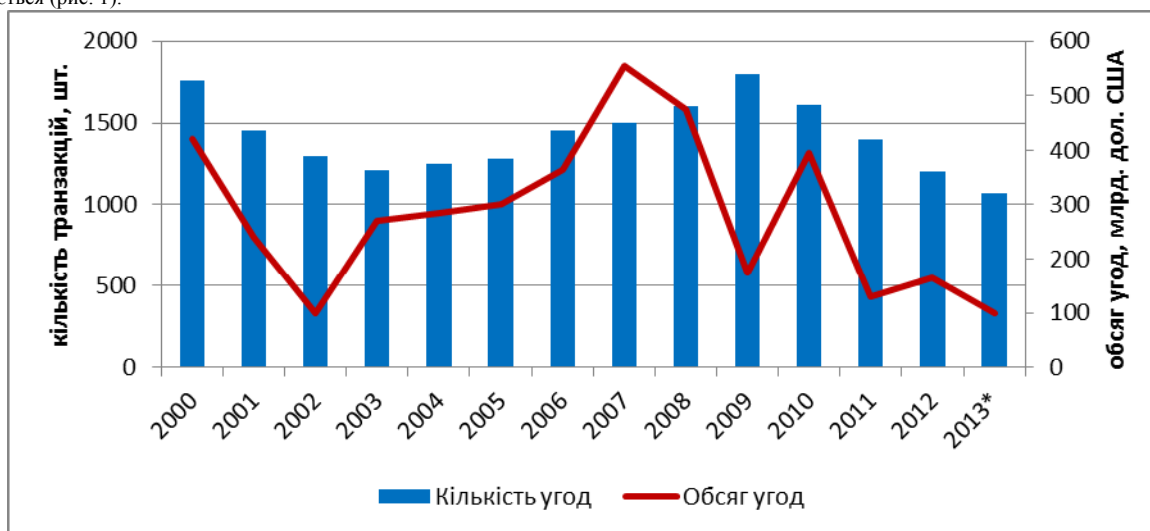

Рис. 1. Угоди ЗіП у банківському секторі світу, 2000-2013 рр. (* - прогнозне значення на весь рік, побудоване за даними на 1 кв.) [1, С.76]

З даних рисунку 1 видно, що як кількість угод, так і їх обсяги особливо зросли у передкризові та кризові роки. Після кризи ж спостерігається уповільнення злиттів та поглинань у світовому банківському секторі. Варто відзначити, що в різних регіонах злиття в банківському секторі відбуваються по-різному. Так, для Азіатсько-Тихоокеанського регіону характерним є проведення угод в межах регіону. Це є характерним для банків з Китаю, Японії, Південної Кореї, Сінгапуру, які здійснюють експансію у Індонезію та В'єтнам. Разом з тим більшість азіатських країн обмежує присутність іноземного капіталу, тому при швидкому розвитку місцевих банківських угруповань банки з Північної Америки та Європи не зможуть скористатися перевагами цього зростання.

У Північній Америці сектор банківських злиттів та поглинань дещо диференційований. Загалом банківський сектор США є найактивнішим учасником в угодах злиття та поглинання. Головні угоди злиттів припадають (і в подальшому цей тренд буде збережений) на невеликі та середні банки. Більшість великих банків проводять реструктуризацію, деякі з них навіть згортають свій іноземний бізнес. Проте продовжиться подальша експансія американських банків у Латинську Америку. Остання також залишається перспективним регіоном для банківських злиттів, переважно через швидкий розвиток економіки Бразилії. Проте поки що більшість угод тут відбувається серед

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

маленьких місцевих банків [2].

Європейські банки досі знаходяться у стані кризи, тому головною рушійною силою для злиттів у цьому регіоні буде уникнення банкрутства та реорганізації. До того ж, оскільки в Європі є проблеми з капіталом, цілком можливим є проникнення у цей регіон банків з Азії, зокрема, Китаю, в якості провідних покупців. [3]

Згідно з даними EBF (European Central Bank), європейський ринок є банкоцентричним, де більшість споживачів і підприємств фінансуються саме банками. Частка банків у кредитному посередництві, виходячи з інформації EBF, становить 70-75% боргового фінансування домогосподарств і компаній (табл. 1). І в період процвітання, і під час фінансової метушні європейські банки завжди прагнуть зберегти цю роль, приймаючи депозити й видаючи гроші в борг [4]

Таблиця 1. Показники банківської сфери Єврозони, 2012-2013 (п.) рр. [5]

Показники	2012р.	2013р. (п.)
Загальна сума активів, млрд. євро	32,684	32,183
Загальна сума кредитів, млрд. євро	12,196	12,050
Кредити корпораціям, млрд. євро	4,542	4,516
Споживчі кредити, млрд. євро	604	595
Іпотечні кредити, млрд. євро	3,832	3,821
Невозвратні кредити в загальному кредитному портфелі, %	6,7	7,2
Депозити, річний відсоток	0,8	3,1
Кредити/депозити, %	110	106
Загальний операційний прибуток, млрд. євро	632	649

Важливо назвати найбільших гравців банківського сектора Європи. Найбільшим банком є британський HSBC Holdings, чії активи на кінець 2012 року склали 2,040 трлн. євро. Друге місце рейтингу займає німецький Deutsche Bank з активами на суму 2,012 трлн. євро. Замикає трійку лідерів французький Credit Agricole - 2,008 трлн. євро. Також до найбільших гравців відносяться французький банк BNP Paribas (четверте місце й 1,994 трлн. євро активів) і британський Barclays (п'яте місце, 1,834 трлн. євро активів). Банківські активи Єврозони були негативними - 856 млрд. євро, склали в 2012 році 32 684 млрд. євро, і на 2013 рік прогноз також залишався негативним.

Останній докризовий пік активності злиттів та поглинань прийшовся на 2007 р. Під час кредитного буму корпорації активно використовували дешеві позикові кошти для поглинання конкурентів, і банки не були виключенням. Найбільшими угодами стали мегапоглинання голландського банку ABN Amro консорціумом банків на чолі із британським Royal Bank of Scotland (RBS). У консорціум також входили іспанський Santander і бельгійсько-голландський банк Fortis. У 2007 році RBS придбав ABN Amro запропонувавши 70 млрд. євро та менш ніж через рік настала фінансова криза. У результаті RBS, що ще не закінчив інтеграцію ABN Amro, зіштовхнувся з фінансовими проблемами при рефінансуванні своїх боргових зобов'язань і був змушений звернутися по допомогу до британського уряду. Після цього сам RBS був частково націоналізований, а ABN Amro розпроданий вроздріб. Голландські операції банку були взяті під контроль урядом країни.

Криза 2008 року викликала хвилю екстрених поглинань банків, що були на межі банкрутства по усьому світі. Їх можна умовно розділити на два види. Перший - поглинання проблемних банків державними структурами, тобто частково або повна націоналізація. Наприклад, у Великобританії частково був націоналізований RBS, у Голландії - ABN Amro, у Бельгії - Fortis і т.д. Другий - поглинання проблемних банків приватними банками, яким удалося уникнути великих втрат, наприклад, екстрене поглинання корпорацією Bank of America інвестбанку Merrill Lynch у вересні 2008 року за 50 млрд. дол.

В 2010-2011 роках, коли світова економіка стала поступово виправляти наслідки фінансової кризи, ринок поживався. В 2010 році канадський Bank of Montreal за 4,3 млрд. дол. купив американський банк Marshall & Ilsley Corp. В 2011 році великий американський банк Capital One Financial придбав за 9 млрд. дол. американський підрозділ голландської банківської групи ING - ING Direct, що займається онлайн-банкінгом, а іспанський Banco Popular за 1,3 млрд. євро придбав свого конкурента Banco Pastor. Криза помітно вплинула на оцінку фінансових активів - так, угода з ING Direct пройшла з коефіцієнтом 1 до капіталу [6].

Однак, зростання на ринку злиттів і поглинань було недовгим - в 2011 році Єврозона відчула боргову кризу, що почалася з Греції. В 2012 році в сегменті банківських M&A позначилася стійка негативна динаміка, що триває дотепер. За даними Ernst&Young, в 2012 році кількість банківських угод в усьому світі зменшилася на 19,4% - до 633. Скоротився й середній обсяг угоди. Якщо в 2011 році він становив 412 млн. дол., то в 2012 р. - лише 369 млн. дол. Більшість угод на європейському ринку відбувалося під впливом наслідків кризи. Під натиском боргової кризи банки й корпорації змушені були позбуватися проблемних або непрофільних активів. Покупцями проблемних активів в основному були державні структури. Так, найбільшою угодою в Європі в 2012 році стала покупка іспанським Державним фондом по реструктуризації банків (FROB) 100% групи Bankia - третього за величиною банку країни, що сильніше інших постраждав від економічної кризи в Іспанії за 23,7 млрд. дол. У топ-10 найбільших злиттів та поглинань також увійшли купівля урядом Кіпру контрольного пакета Cyprus Popular Bank за 2,2 млрд. дол. й італійським держбанком Cassa Depositi & Prestiti державної фінансово-кредитної компанії Casa за 4,7 млрд. дол. [6]

Однак можна стверджувати, що вперше за останні два роки був відзначений зріст загальної кількості угод, включаючи кількість міжнародних стратегічних придбань. Загальна вартість угод у першій половині 2012 р. склала 22,4 млрд. євро, що на 36% вище аналогічного показника 2011 р., рівного 16,5 млрд. євро. Про процес відновлення на європейському ринку угод злиття й поглинання в банківському секторі свідчить загальна кількість угод та зростання їх вартості в III кварталі 2012 р.

Великих ринкових угод у Європі в 2012 році було всього три: японська Sumitomo Mitsui Financial Group придбала лізинговий підрозділ RBS Group - RBS Aviation Capital за 7,3 млрд. дол., польський Bank Zachodni купив іпотечний банк Kredyt Bank за 1,4 млрд. дол., іспанський Caixa Bank поглинув свого конкурента Banca Civica за 1,3 млрд. дол.

У 2013 році негативна тенденція триває. За даними Thomson Reuters, у першій половині 2013 року частка злиттів та поглинань фінансового сектора в загальному обсязі злиттів і поглинань склала всього 10%. За рік обсяг банківських M&A скоротився на 36%, більше ніж у всіх інших галузях. Обсяг угод у фінансовому секторі з початку року склав усього 158,8 млрд. дол. (для порівняння, показники лідируючих галузей - телекомунікацій й енергетики - 235,4 млрд. дол. і 220,5 млрд. дол. відповідно). У третьому кварталі в топ-10 потрапило лише одне злиття (13,7 млрд. дол.) у фінансовому секторі - злиття кредитних підрозділів французьких державних фінансових організацій CDC-SME і France-SME. [6]

За прогнозами швейцарсько-австрійського Інституту злиттів, поглинань і альянсів (Institute of Mergers, Acquisitions and Alliances), в 2013 році кількість злиттів і поглинань у банківській галузі буде на 11% менше, ніж в 2012-му, а загальний обсяг таких угод скоротиться на 62%.

На сьогодні більша частина банків має привести свої баланси у відповідність із вимогами Базельського комітету (з 1 січня 2014 року). Європейське управління контрольно за банківською галуззю (ЕВА) повідомило, що 42 найбільшим банкам Європи для виконання нормативів "Базеля-III" необхідно залучити ще 70 млрд. євро. Тому не виключено, що деякі кредитні організації змушені будуть продавати частину непрофільних активів, що може призвести до нових злиттів та поглинань.

Проте в США, де економіка продовжує відновлюватися після фінансової кризи, вже зафіксовані відносно великі угоди M&A, спрямовані саме на розвиток банківського бізнесу, а не на реструктуризацію, як у Європі. Наприклад, у липні 2013 р. в США відбулися відразу два злиття, які дозволили аналітикам стверджувати про початок поживання в секторі банківських M&A. Йдеться про злиття на суму майже 700 млн. дол. двох великих чиказьких банки MB Financial Inc (активи 9 млрд. дол.) і Cole Taylor Bank (активи 6 млрд. дол.) та

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

злиття на суму 2,3 млрд. дол. між провідними каліфорнійськими банками - PacWest (5,3 млрд. дол.) і Capital Source (9,2 млрд. дол.) [6].

Західноєвропейським банкам все складніше знайти покупців на великі непрофільні банківські активи в Європі, це продемонстрував приклад тривалої угоди із продажу 630 підрозділів у Великобританії банківською групою Lloyds Banking Group. Більшість західноєвропейських ринків і сегментів менш привабливі для несвропейських покупців, а вітчизняні учасники тендерів не мають або коштів, або прагнення проводити великі придбання. Проте навіть у цих умовах, ймовірно, зберігатиметься тенденція до консолідації малих і середніх підприємств на більш фрагментованих ринках Західної Європи, особливо в Іспанії, Італії й Греції [7].

Отже, фінансова криза 2008 року, а також боргова криза Єврозони, що триває дотепер, знизили темпи зростання ринку банківських M&A, однак ці події, з іншого боку, збільшили кількість цих угод з метою протистояти економічній кризі, що триває. Останніми роками в Європі велику роль у банківських злиттях і поглинаннях відіграє державний сектор. В Єврозоні він активно підтримує банки, що опинилися на межі банкрутства, організовуючи їх реструктуризацію або ж викупуваючи їх разом із боргами. Комерційні банки які зберегли своє стійке положення також викупувають проблемні банки з метою розширення своїх активів.

З погляду стратегії актуальні угоди банківського ринку M&A в Європі обумовлені, насамперед, прагненням підвищити ефективність функціонування активів шляхом реорганізації великих холдингів, а також підтримкою великих фінансових груп, які перебувають на грані банкрутства, з метою недопущення нового витка глобальної економічної кризи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. The Journal Brave new world: New frontiers in banking M&A // Price water house Coopers. – 2013. – 12 p.
2. Putting finance in to macro: How should central banks think about the financial system? / M.C.K.// The Economist. – 2013. – 26 January-01 February. – p. 75-76.
3. Banking across borders / By Alfred Romann in Hong Kong. Friday, August 2, 2013, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.chinadailyasia.com/business/2013-08/02/content_15081255.html
4. European Banking Sector Facts and Figures 2012 // EBF [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebf-fbe.eu/uploads/FF2012.pdf>, p. 28.
5. Ernst & Young Eurozone Forecast: Outlook for financial services Spring edition 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FSEurozone_Spring2013/\\$FILE/FSEurozone_Spring2013.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/FSEurozone_Spring2013/$FILE/FSEurozone_Spring2013.pdf)
6. Е. Хвостик Союз не в плюс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.banki.ru/news/bankpress/?id=5635811>
7. Банкиры Европы готовятся к новым поглощениям [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestifinance.ru/articles/18858>.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПОЛИТИКИ РЕАЛИЗАЦИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА СТРАН ЧЕРНОМОРСКОГО БАССЕЙНА НА ПРИМЕРЕ БОЛГАРИИ И РУМУНИИ

Созинова Е. аспирантка кафедри «Міжнародна економіка» Донецького національного університету (Україна)

Созинова Є. Порівняльний аналіз політики реалізації інвестиційного потенціалу країн чорноморського басейну на прикладі Болгарії і Румунії.

У статті здійснено порівняльний аналіз політики реалізації інвестиційного потенціалу країн Чорноморського басейну на прикладі Болгарії і Румунії. До економічних чинників визначальним інвестиційну привабливість Болгарії, слід віднести: низьку базу оподаткування; членство в ЄС; розвинена інфраструктура; низький рівень виробничих витрат; лояльне інвестиційне законодавство; здорові конкурентні відносини; функціонування великих ТНБ в банківській системі в Болгарії; середня ставка на іпотечне кредитування в Болгарії та ін. Важливими економічними аргументами на користь позитивної оцінки інвестиційного клімату в Румунії є наступні: повноправне членство в ЄС; величезний потенціал розвитку ринку нерухомості; існування міжнародних договорів для розвитку та взаємного захисту інвестицій (APPRI); надзвичайно привабливе місце для інвестицій за оцінкою консалтингових агентств Pricewaterhouse Coopers і Colliers International. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про високий нереалізований інвестиційний потенціал Болгарії та Румунії.

Ключові слова: інвестиційний клімат, Європейський Союз, інвестиційний клімат, економічний потенціал.

Созинова Е. Сравнительный анализ политики реализации инвестиционного потенциала стран черноморского бассейна на примере Болгарии и Румынии.

В статье осуществлен сравнительный анализ политики реализации инвестиционного потенциала стран Черноморского бассейна на примере Болгарии и Румынии. К экономическим факторам определяющим инвестиционную привлекательность Болгарии, следует отнести: низкую базу налогообложения; членство в ЕС; развитая инфраструктура; низкий уровень производственных расходов; лояльное инвестиционное законодательство; здоровые конкурентные отношения; функционирование крупных ТНБ в банковской системе в Болгарии; средняя ставка на ипотечное кредитование в Болгарии и др. Важными экономическими аргументами в пользу позитивной оценки инвестиционного климата в Румынии являются следующие: полноправное членство в ЕС; огромный потенциал развития рынка недвижимости; существование международных договоров для развития и взаимной защиты инвестиций (APPRI); необычайно привлекательное место для инвестиций по оценке консалтинговых агентств Pricewaterhouse Coopers и Colliers International. Проведенный анализ позволяет сделать вывод о высоком нереализованном инвестиционном потенциале Болгарии и Румынии.

Ключевые слова: инвестиционный климат, Европейский Союз, инвестиционный климат, экономический потенциал.

Sozinova E. Comparative policy analysis of the investment potential of the countries of the Black Sea basin in case of Bulgaria and Romania.

The article presents a comparative analysis of the policies of the investment potential of the Black Sea countries to the case of Bulgaria and Romania. The economic factors determining the investment attractiveness of Bulgaria, should include: a low tax base, membership in the EU developed infrastructure, low level of production costs; loyal investment legislation; healthy competitive relationship; TNB major operation in the banking system in Bulgaria, the average rate on mortgage lending Bulgaria and other important economic arguments in favor of a positive assessment of the investment climate in Romania are as follows: full membership in the EU, a huge potential for development of real estate market, the existence of international agreements for the development and mutual protection of investments (APPRI); extremely attractive place for investment evaluation consulting agencies Pricewaterhouse Coopers and Colliers International. The analysis suggests a high untapped investment potential of Bulgaria and Romania.

Keywords: investment climate, the European Union, investment climate, economic potential.

Трансформаційний період в теченні останніх двадцяти років для економік постсоціалістических країн Чорноморського басейну, їх углибова інтеграція європейського економічного простору в теченні останніх семи років, ставлять на повестку дня питання про можливість осмислення наслідків проводимих реформ з точки зору національного інвестиційного клімату і змінення ролі цих країн в світових потоках капіталу.

Ріст значимості країн Юго-Східної Європи в останнє десятиліття обумовлений переважно достатньо ефективним